

Mall för uppsats vid Stockholms universitet

För $\text{\LaTeX}$ och Overleaf

Zrajm

Mall för uppsats vid Stockholms universitet

För $\text{\LaTeX}$ och Overleaf

Zrajm

Sammanfattning

Detta är en introduktion till hur man använder Stockholms universitets uppsatsmall för $\text{\LaTeX}$. Här går vi igenom fyra saker: (a) Hur Stockholms universitets uppsatsmall ser ut. (b) Vilka möjligheter du, som student vid Stockholms universitet, har att använda $\text{\LaTeX}$. (c) Hur denna $\text{\LaTeX}$ -version av uppsatsmallen används. Och slutligen (d) går vi i grova drag igenom strukturen på hur en uppsats på kandidat- eller masternivå brukar se ut på Institutionen för lingvistik. Denna text tjänar också som ett exempel på en text skriven i $\text{\LaTeX}$ och är tänkt att kunna användas som utgångspunkt vid uppsatsskrivande.

Nyckelord

Stockholms universitet, uppsatsmall, nybörjarguide till $\text{\LaTeX}$, kandidatuppsats, masteruppsats, uppsatsskrivande

Abstract

This is an introduction to Stockholm university's thesis template for $\text{\LaTeX}$. In this guide we will cover four things: (a) What thesis template of Stockholm university looks like. (b) What choices you, as a student at Stockholm university, have for running $\text{\LaTeX}$. (c) How to use this $\text{\LaTeX}$ version of the template. And, finally, we also cover roughly (d) what the expected structure of a bachelor's or master's thesis look like at the Department of Linguistics. This text also serve as an example of a text written in $\text{\LaTeX}$ and is intended as a possible starting point when writing a thesis.

Keywords

Stockholm university, thesis template, beginner's guide to $\text{\LaTeX}$, bachelor's thesis, master's thesis, thesis writing

Innehåll

1	Stockholms universitets uppsatsmall	1
1.1	Textstilar	1
1.2	Rubriker och brödtext	2
1.3	Fram- och baksida	2
1.4	Sammanfattningssida	2
1.5	Referenser	3
2	Vilken $\text{\LaTeX}$ ska jag använda?	4
2.1	Overleaf	4
2.2	På egen dator	4
2.2.1	Installation av program	4
2.2.2	Kompilering	4
3	Hur använda $\text{\LaTeX}$?	5
3.1	En grundplåt	5
3.2	Att referera inom texten	6
3.3	Bilder och figurer	6
3.4	Att citera en referens	7
4	Att använda mallen	8
4.1	Ladda mallen	8
4.2	Välja språk	8
4.3	Färger	8
4.4	Mallens variabler	9
4.5	Fonetisk transkription (IPA)	10
4.6	Teckenspråkstranskription	10
4.7	Ta bort inledande/avslutande sidor	11
5	Strukturen på en uppsats	12
5.0	Sammanfattning och nyckord	12
5.1	Inledning	13
5.2	Bakgrund	13
5.3	Syfte och frågeställningar	13
5.4	Metod och material	13
5.5	Resultat	14
5.6	Diskussion	14
5.7	Slutsatser	14
5.8	Referenser	14
	Referenser	15

1 Stockholms universitets uppsatsmall

Denna uppsatsmall bygger delvis på Stockholms universitets studentuppsatsmall för Word, delvis på andra stilrekommendationer från Stockholms universitet som jag kunnat hitta. Jag har också undersökt och jämfört ett tiotal kandidatuppsatser skrivna vid institutionen för lingvistik och därifrån hämtat inspiration till sådant som jag inte hittat beskrivet.

- Stockholms universitetsbiblioteks studentuppsatsmall (finns bara till Word):
<https://su.se/biblioteket/guider/guider/studentuppsatsmall>
- Stockholms universitetsbiblioteks ”Mallar och visuell identitet för avhandling” (Word-mallar för olika typer av avhandlingar):
<http://su.se/biblioteket/avhandlingsmallar>
- Stockholms universitetsbiblioteks ”Dokumentmall i Word för doktorsavhandlingar” (PDF):
https://su.se/polopoly_fs/1.264229.1576661286!/menu/standard/file/Instruktioner%20SU_Wordmall_20180509.pdf
- Institutionen för svenska och flerspråkighets ”Uppsatsmall och Word-tips”:
<https://su.se/svefler/publikationer/uppsatsarkiv/uppsatsmall-och-word-tips>
- Stockholms universitets grafiska manual (allmän information om hur grafisk profil, ingenting specifikt om utseende på uppsatser/avhandlingar):
<https://su.se/medarbetare/kommunikation/grafisk-manual>

1.1 Textstilar

För att *kursivera text* använd `\emph{...}`. För **fetstil** använd `\textbf{...}`. Om du vill skriva med skrivmaskinsstil (vilket ofta används för variabelnamn eller kod i text om programmering) använd `\texttt{...}`. Du kan också stryka under text med `\underline{...}`. Det finns många andra L^AT_EX-stilkommandon du också kan använda men dessa är de vanligaste.

L^AT_EX är oftast rättså bra på att luska ut hur ord ska avstavas men ibland kan det gå snett och ett ord kan sticka långt ut i marginalen. För att fixa detta när det händer det kan du antingen skriva `\- inuti ordet` där du vill tillåta avstavning (dvs `Fo\ne\tik\lab\bet`). Alternativt så kan du lägga till ett skapa en lista i början av ditt dokument (den måste komma före `\begin{document}`) med alla avstavningsmönster du behöver.

```
\hyphenation{Fo-ne-tik-lab-bet}
\hyphenation{kort-films-festi-vals-med-ar-betar-fest}
```

En fördel med att lägga till avstavningsmönster i början av dokumentet är att om ett ord förekommer flera gånger så behöver du bara beskriva avstavningen på ett ställe. En annan fördel är att du kan söka på ordet i din text och inte måste komma ihåg att just det ordet var avstavat.

För att skriva webbadresser i din text använd kommandot `\url{...}`. Det ser ut såhär i text `http://www.exempel.com/`, skapar en länk i texten och hanterar eventuella radbrytningar på ett bra sätt (utan att stoppa in bindestreck som förändrar vart adressen pekar).

1.2 Rubriker och brödtext

Sidmarginalerna är 2,5 cm på alla fyra sidor, utom upptill där den är 2,725 cm. Rubriker är vänsterjusterade och satta med Verdana, medan brödtext har rak högermarginal och är satt med Times New Roman. Stycken är separerade med ett vertikalt mellanrum utan styckeindrag.

Typ	Beskrivning
1 Rubrik	<code>\section{...}</code> Numrerad kapitelrubrik. Verdana 26 punkter. Vänsterjusterad. Avstånd ovanför 36 punkter, avstånd nedanför 24 punkter.
1.1 Underrubrik	<code>\subsection{...}</code> Numrerad underrubrik. Verdana 16 punkter fetstil. Vänsterjusterad. Avstånd ovanför 24 punkter, avstånd nedanför 6 punkter.
1.1.1 Under-underrubrik	<code>\subsubsection{...}</code> Numrerad under-underrubrik. Verdana 11 punkter fetstil. Vänsterjusterad. Avstånd ovanför 12 punkter, avstånd nedanför 6 punkter.
Brödtext	Times New Roman 11 punkter. Vänsterjusterad. Avstånd ovanför 0 punkter, avstånd nedanför 6 punkter.

1.3 Fram- och baksida

Texten på fram- och baksidor är helt och hållet satt med Verdana (dvs sansseriff) och har Stockholms universitets blå färg (på både text och logotyp).

Typ	Beskrivning
Titel	<code>\suset [LANG] {title}{...}</code> Uppsattstiteln på framsidan. Verdana 28 punkter rak. Vänsterjusterad.
Undertitel	<code>\suset [LANG] {subtitle}{...}</code> Undertitel och författarnamn på framsidan. Verdana 14 punkter rak. Vänsterjusterad.
Textruta	<code>\suget [LANG] {department}{...}</code> <code>\suget [LANG] {thesistype}{...}</code> <code>\suget [LANG] {course}{...}</code> <code>\suget [LANG] {program}{...}</code> <code>\suget [LANG] {semester}{...}</code> <code>\suget {supervisor}{...}</code> Textruta med tryckinformation längst ned till vänster på fram- och baksida. Verdana 8 punkter rak. Vänsterjusterad.

1.4 Sammanfattningssida

Detta är sidan efter framsidan. Den innehåller uppsats titel, undertitel och författarnamn följt av en sammanfattningen och nyckelorden, och därefter den engelska sammanfattningen (eller 'abstract') och nyckelorden.

Om språket är svenska (specificerat med `\usepackage[swedish]{babel}`) så visas den svenska titeln, och den svenska sammanfattningen före det engelska abstractet, i annat fall visas den engelska titeln och det engelska abstractet före den svenska sammanfattningen.

Typ	Beskrivning
Titel	Uppsattstiteln (samma som '1 Rubrik').
Undertitel	Används på sammanfattningssidan till undertitel och författarnamn på. Verdana 11 punkter, fetstil. Vänsterjusterad. Avstånd ovanför 36 punkter, avstånd nedanför 18 punkter (samma som under-underrubrik men med större avstånd ovanför och under).
Rubrik	Onumrerad rubrik till sammanfattning/abstract (samma som '1 Rubrik').
Nyckelordsrubrik	Onumrerad under-underrubrik. Verdana 11 punkter fetstil. Vänsterjusterad. Avstånd ovanför 24 punkter, avstånd nedanför 6 punkter (samma som under-underrubrik, men med dubbelt så stort avstånd ovanför).

1.5 Referenser

Referenserna formateras automatiskt enligt APA-standard, baserat på den BibTeX-information du angivit i din `.bib`-fil.

Placera följande kommandon på den plats i din `.tex`-fil där du vill ha dina referenser. En onumrerad rubrik på ditt valda språk kommer automatiskt infogas före referenserna (på svenska 'Referenser').

```
\nocite{*}                % visa även oanvända referenser
\phantomsection            % toc point to right page
\addcontentsline{toc}{section}{\refname} % inkludera i innehållsförteckning
\bibliography{dina_referenser.bib}      % ladda 'dina_referenser.bib'
```

Om du använder `\nocite{*}` så kommer referenskapitlet inkludera även de referenser som du inte refererat till i din text, men dessa visas i grått för att göra det lättare att se vilka det är.

`\addcontentsline`-kommandot lägger till referenskapitlet i din uppsats innehållsförteckning. Notera att detta kommando måste komma precis före `\bibliography`-kommandot för att sidreferensen i innehållsförteckningen ska peka på rätt sida.

2 Vilken $\text{\LaTeX}$ ska jag använda?

Detta är en uppsatsmall för $\text{\LaTeX}$ för Stockholms universitet. Den kan användas med $\text{\XeLaTeX}$ på din egen dator eller med webbverktyget Overleaf (overleaf.com/edu/su) – som student på Stockholms universitet har du automatiskt tillgång Overleaf.

Denna uppsatsmall kräver $\text{\XeLaTeX}$ eller $\text{\LuaLaTeX}$ ¹ för att fungera. Den fungerar inte med $\text{\PDFLaTeX}$. Detta beror på att bara $\text{\XeLaTeX}$ och $\text{\LuaLaTeX}$ stödjer Truetype-typsnitt, vilket behövs för att ladda de typsnitt som Stockholms universitets stilmanual rekommenderar.

2.1 Overleaf

Om du använder Overleaf måste du ändra inställningarna så att ditt dokument kompileras med $\text{\XeLaTeX}$ (om du använder det förvalda alternativet $\text{\PDFLaTeX}$ så kommer ditt dokument inte kunna kompilera).

2.2 På egen dator

2.2.1 Installation av program

Jag rekommenderar att du använder bekvämlighetsverktyget `latexmk`² för att kompilera din $\text{\LaTeX}$ -kod. Om du gör det kan du använda den `latexmkrc`-fil som följer med uppsatsmallen för att om det som behövs för kompilering.

Innan du börjar behöver du se till att alla relevanta program är installerade på datorn. Om du kör Linux (Ubuntu, Debian eller likanande) så kan du kanvända följande kommando för att installera:

```
sudo apt install texlive-xetex latexmk
```

2.2.2 Kompilering

Det enklaste sättet att kompilera din uppsats är:

```
latexmk su-thesis.tex
```

De inställningar som behövs till `latexmk` följer med uppsatsmallen och finns i en fil som heter `latexmkrc`. Om du installerar denna uppsatsmall i en underkatalog så vill du förmodligen också kopiera `latexmkrc` till katalogen där du har din uppsats.

Om du inte använder `latexmk` utan insisterar på att kompilera själv så motsvarar detta följande kommandon (Ja! – `xelatex` behöver vanligtvis köras tre gånger för att vara säker på att både innehållsförteckning och referenser stämmer överens med texten).

```
xelatex su-thesis.tex
bibtex su-thesis.bib
xelatex su-thesis.tex
xelatex su-thesis.tex
```

Då och då råkar man skriva något galet i $\text{\LaTeX}$ -koden, och kompileringen stannar mitt i. Då får man upp en prompt, med ett frågetecken i början på en ny rad. – När detta händer skriv 'x' (och tryck enter) för att avsluta. Rätta felet i din `.tex`-fil och kompilera om.

---

¹Uppsatsmallen är inte testad med $\text{\LuaLaTeX}$ men det borde fungera.

²Dokumentationen till kommandot `latexmk` finns här: <https://mg.readthedocs.io/latexmk.html>.

3 Hur använda L^AT_EX?

Uppsatsmallen su-thesis är tänkt att vara en hjälp i uppsatsskrivandet så långt som möjligt, men det finns också andra bra vanor som inte kan byggas in i ett L^AT_EX-paket. Jag försöker här summera några av de viktigaste lärdomarna jag gjort själv.

L^AT_EX är populärt och har funnits lääänge (sedan 1984) vilket innebär att det finns en uppsjö tillägg och extrapaket för allt mellan himmel och jord. Så om det är någonting du saknar, eller funderar över – googla!

Websajten ctan.org (*Comprehensive Tex Archive Network*) har massor med dokumentation, så lägg till ”ctan” i din googlesökning om du letar efter något du gissar skulle kunna stå i dokumentationen.

3.1 En grundplåt

Ett minimalt startdokument för din uppsats kan se ut såhär:

```
\documentclass[11pt]{article}
\usepackage[swedish]{babel}
\usepackage{su-thesis}

\suset{author}{Shevek}
\suset{supervisor}{Sabul}
\suset[swedish]{title}{Principer för samtidighet}
\suset[swedish]{subtitle}{Om tiden och samtidighetens natur}
\suset[english]{title}{Principles of Simultaneity}
\suset[english]{subtitle}{On the Nature of Time and Simultaneity}
\suset[swedish]{abstract}{...}
\suset[english]{abstract}{...}

\begin{document}
\include{kapitel-1-sekvens}      % laddar 'kapitel-1-sekvens.tex'
\include{kapitel-2-samtidighet}
\include{kapitel-3-referenser}
\end{document}
```

Ovanstående dokument använder \include{...} för att inkludera de olika kapitlen. Varje deldokument som laddas på detta sätt börjar automatiskt på en ny sida så det passar bra för just kapitel. L^AT_EX kompilerar också de olika deldokumenten varförsig vilket gör att det går fortare att kompilera om helheten om man bara ändrat i en eller ett par av filerna.

Ett annat sätt man kan snabba upp kompilerandet på är genom att bara kompilera det kapitel man för tillfället jobbar med. Om du tex arbetar med det första kapitlet i ovanstående dokument, så kan du lägga till följande kommando (ovanför \begin{document}) för att bara kompilera det första kapitlet och kapitlet med referenser.

```
\includeonly{
  kapitel-1-sekvens,
  kapitel-3-referenser,
}
```

När du sedan är klar och vill kompilera alltihop, så tar du bara bort \includeonly{...} och kompilerar om.

För mer information att välja språk se kapitel 4.2, för mer information om vilka `\suset{...}` variabler mallen har se kapitel 4.4.

3.2 Att referera inom texten

Ibland vill man referera till en annan plats i sin egen text. Detta gör man genom att placera ut en etikett `\label{...}` på stället man vill referera till. Därefter kan man skapa en länk med kommandot `\autoref{...}` med samma etikett, länktexten anpassar sig automatiskt beroende på om det är en länk till figur/tabell eller en kapitelrubrik (i det här dokumentet blir tex `\autoref{tab-ipa}` → ”Tabell 2” och `\autoref{citera}` → ”kapitel 3.4”).

Rekommendation: Placera alltid ut `\label{...}` direkt efter alla rubriker, underrubriker och `\caption{...}` i tabeller och figurer. Tänk på att hålla etiketten kort men ändå unik inom ditt dokument. Det är vanligt att låta tabeller och figurers etikett börja på ”tab-” respektive ”fig-” eller liknande.

3.3 Bilder och figurer

Om du vill lägga till en bild i din uppsats, skapa en katalog som heter ”images/” och lägg bilden där. Därefter använder du $\LaTeX$ -kommandot `\includegraphics{FILNAMN}` i din uppsats för att inkludera bilden. (Notera att filnamnet inte ska innehålla namnet på bildkatalogen ”images/”.) En bild utgör oftast en figur i uppsatsen. En enkel figur med en bild kan se ut såhär:

```
\begin{figure}[ht]
  \centering
  \includegraphics[
    width=.666\linewidth
  ]{su-logo-sv.png}

  \caption{Bildtext till figuren.}
  \label{fig-test}
\end{figure}
```


Figur 1: Bildtext till figuren.

En figur börjar med `\begin{figure}`, en tabell med `\begin{table}` och slutar med `\end{...}`. Du behöver också ange en bildtext med `\caption{...}` och en etikett med `\label{...}`. Etiketten är ingenting som läsaren ser, utan används när du vill referera till den i texten med kommandot `\autoref{...}` (se kapitel 3.2). Notera att etiketten alltid måste komma efter bildtexten.

Figurer och tabeller är ”flytande” vilket innebär att $\LaTeX$ kan flytta runt dem och placera dem där det ser bäst ut. Om en tabell eller figur inte får plats på sidan flyttas den oftast till nästa sida. Kom därför ihåg att hänvisa till din figur/tabell i texten. Figuren ovan har etiketten ”fig-test” så om vi vill referera till den använder vi kommandot `\autoref{fig-test}` vilket resulterar i en länk med texten ”Figur 1”.

Ibland kan en tabell eller figur växa i storlek och det kan vara praktiskt att bryta ut den och ha den i en egen fil för att göra det lättare att navigera i källkoden. I dessa fall brukar jag skapa en katalog ”tables/” och/eller ”figures/” och lägga mina tabeller/figurer där och sedan använda $\LaTeX$ -kommandot `\input{...}` för att läsa in tabellen där den ska vara. (Jag brukar behålla bildtext och `\label{...}` i mammadokumentet, och bara använda `\input{...}` för själva tabellen/figuren i fråga.) Resultatet brukar se ut ungefär såhär:

```
\begin{table}
```

```

\caption{Svenska konsonanter.}
\label{tab-konsonanter}
\input{tables/konsonanter}      % laddar 'tables/konsonanter.tex'
\end{table}

```

Notera: Här använder vi kommandot `\input{...}` till skillnad från `\include{...}` (som vi använde i kapitel 3.1). `\input{...}` lägger inte till någon sidbrytning före/efter och det kompileras om varje gång (även om ingen förändring skett) så det är bättre lämpat för mindre deldokument (som tex tabeller/figurer) medan `\include{...}` passar bättre för hela kapitel.

3.4 Att citera en referens

För att skriva en referens i din text använder antingen kommandot `\citep{}` (för en parentetisk referens) eller kommandot `\citet{}` (för en referens utan parentes runt författarnamnet).

Kommando	Beskrivning	Exempel
<code>\citep{källa}</code>	med parentes	(Bergman & Wallin, 2001)
<code>\citet{källa}</code>	utan parentes	Bergman och Wallin (2001)
<code>\citep{källa1,källa2}</code>	flera källor	(Bergman, 1977; Bergman & Wallin, 2001)
<code>\citet{källa1,källa2}</code>	flera källor	Bergman (1977); Bergman och Wallin (2001)
<code>\citep[1--2]{källa1}</code>	sidnummer	(Bergman, 1977: 1–2)
<code>\citep[jmf] []{källa1}</code>	text före	(jmf Bergman, 1977)
<code>\citep[jmf] [1--2]{källa1}</code>	text + sidref.	(jmf Bergman, 1977: 1–2)
<code>\citealp{källa}</code>	som <code>\citep{källa}</code>	Bergman & Wallin, 2001
<code>\citealt{källa}</code>	som <code>\citet{källa}</code>	Bergman och Wallin 2001

Tabell 1: Några L^AT_EX-kommandon för att skriva referenser (från natbib-paketet)

`\citealp` och `\citealt` kommandona fungerar som `\citep` och `\citet` men utelämnar de omgivande parenteserna. Ibland kan detta vara nödvändigt, som tex om man vill ange två källor med sidreferens inom parentes. I detta fall kan man skriva ”(`\citealp[55]{källa1}` och `\citealp[25]{källa2}`)”.

Det finns ytterligare kommandon som kan användas för att skapa referenser, hur de används finns beskrivet i [natbib-paketets referensmanual](#).

4 Att använda mallen

4.1 Ladda mallen

För att ladda mallen använd $\text{\LaTeX}$ -kommandot:

```
\usepackage{su-thesis}
```

Ibland är det praktiskt, att under arbetandet med en uppsats, lägga till kommentarer till sig själv (om vad som behöver ändras eller läggas till härnäst). Sådana kommentarer kan du skiva med:

```
\begin{outline}  
Detta är en kommentar till mig själv.  
\end{outline}
```

Kommentarerna ser ut såhär i dokumentet, så att de tydligt sticker ut från resten av texten.

Om du vill undertrycka visandet av kommentarerna i dokumentet (för att se hur det ser ut utan dem) ange argumentet "hideoutlines" när du laddar uppsatsmallen (om du inte anger något argument så synas de). Det vill säga använd följande kommando för att ladda uppsatsmallen:

```
\usepackage[hideoutlines]{su-thesis}
```

För att explicit slå på kommentarerna finns det också ett argument "showoutlines" (men det behöver du i princip aldrig använda eftersom det är det förvalda alternativet).

4.2 Välja språk

Språket på uppsatsen ställer man in med hjälp av paketet babel. När du byter språk så kommer byts fram- och baksida ut mot information på det relevanta språket (men resten av uppsatsen får du förstås översätta själv). :)


```
\usepackage[swedish]{babel} % Swedish  
%% \usepackage[UKenglish]{babel} % British English  
%% \usepackage[USenglish]{babel} % American English
```

Notera: När du bytt språk behöver du radera alla tempfiler och kompilera om. Om du använder latexmk är detta enkelt.

```
latexmk -c su-thesis.tex % radera alla tempfiler  
latexmk su-thesis.tex    % kompilera om
```

4.3 Färger

Uppsatsmallen ger dig tillgång till följande färger kommer från Stockholms universitets grafiska profil. Använd kommandot `\color{NAMN}` med färgens namn för att byta färg på texten (tex används `\color{subblue}` för att sätta färg på uppsatsens fram- och baksida).

Namn	Färg	Hexkod
subblue		#002F5F
suolive		#A3A86B
susky		#ACDEE6
suwater		#9BB2CE
sufire		#D95E00

Färgerna är definierade med L^AT_EX-paketet "xcolor", så för mer information om hur du kan använda dem, se dokumentationen du hittar här: <https://ctan.org/pkg/xcolor>.

4.4 Mallens variabler

Mallen har ett antal variabler som man sätter med `\suset [SPRÅK] {NAMN}` (för tillfället kan bara `swedish` och `english` användas som språk).

Notera: Du behöver ladda mallen innan du kan sätta variablerna. Notera också att inte alla variabler sätts med ett språkargument. Dessa språkfria variabler är "author", "supervisor" och "frontinfo".

```
%% Always used
\suset{author}{Förnamn Efternamn}
\suset{supervisor}{Förnamn1 Efternamn1[, Förnamn2 Efternamn2]}
\suset[swedish]{title}{Titel på svenska}
\suset[english]{title}{Title in English}
\suset[swedish]{keywords}{nyckelord1, nyckelord2, nyckelord3, \ldots}
\suset[english]{keywords}{keyword1, keyword2, keyword3, \ldots}
\suset[swedish]{abstract}{Sammanfattning på svenska}
\suset[english]{abstract}{Abstract in English}

%% If 'frontinfo' is set, it replaces the 'department', 'thesistype', 'course',
%% 'program', 'semester' and 'supervisor' values with a free-form title page
%% text (you may include su-thesis values here using '\suget').
\suset{frontinfo}{%
  © 2020--2022 av zrajm, Uppsala \\\
  English title: \suget[english]{title}
}

%% Swedish metadata (only used if language is Swedish, and 'frontinfo' isn't set)
\suset[swedish]{subtitle}{Svensk undertitel}
\suset[swedish]{department}{Institutionen för lingvistik}
\suset[swedish]{thesistype}{Examensarbete 15 hp}
\suset[swedish]{course}{Lingvistik -- kandidatkurs, LIN600}
\suset[swedish]{program}{Kandidatprogrammet i lingvistik 180 hp}
\suset[swedish]{semester}{Vårterminen 2020}

%% English metadata (only used if language is English, and 'frontinfo' isn't set)
\suset[english]{subtitle}{English Subtitle}
\suset[english]{department}{Department of Linguistics}
\suset[english]{thesistype}{Bachelor's Thesis 15 ECTS credits}
```

Tabell 2: IPA-exempel, svenska konsonanter (från Engstrand, 1999: 140, egen översättning).

	Bilabial	Labio-dental	Dental	Alveolar	Palatal	Velar	Glottal
Klusil	p b		t d			k g	
Nasal	m		n			ŋ	
Frikativa		f v	s		j		h
Approximant				ɹ			
Lateral approximant			l				

ɸ Tonlös dorso-palatal/velar frikativa   ɸ Tonlös alveolar-palatal frikativa

```
\suset[english]{course}{Linguistics -- Bachelor's Course, LIN600}
\suset[english]{program}{Bachelor's Programme in Linguistics 180 ECTS credits}
\suset[english]{semester}{Spring semester 2020}
```

4.5 Fonetisk transkription (IPA)

Den version av Times New Roman som kommer med uppsatsmallen³ har stöd för IPA-symboler (International Phonetic Alphabet). Detta fungerar med både fet och kursiv stil fungerar, men dessvärre finns inte IPA-symbolerna med i Verdana, så det går bara att få fonetiska symboler med seriftypsnitt. Tabell 2 är ett exempel på hur det kan se ut.

Om du saknar en inmatningsmetod för att skriva IPA-symboler så kan du använda följande hemsida och därefter klippa/klistra in resultatet i din uppsats: <https://ipa.typeit.org/full/>. (Det går förstås lika bra att använda Word, eller andra program och klistra in resultatet därifrån i ditt dokument.)

4.6 Teckenspråkstranskription

Med uppsatsmallen kommer sansserifftypsnittet FreeSans-SWL ("SWL" är ISO-koden för svenskt teckenspråk) som innehåller de teckentranskriptionssymboler som används för svenskt teckenspråk. (Symbolerna används inte utanför Sverige och det finns dessvärre ingen version av Verdana eller Times New Roman som inkluderar dem.)

Det saknas stöd för teckentranskriptionssymbolerna i de flesta textredigeringsprogram, så med största sannolikhet kommer du inte att kunna se dem när du jobbar med texten. (Om du vill försöka kan du kopiera typsnittet från "fonts/freesans-swl.ttf" och installera det på din dator och därefter testa att välja det som typsnitt i ditt textredigeringsprogram.)

Det enklaste sättet att skriva symbolerna är att använda följande webbsida, och därefter klistra in resultatet därifrån in i ditt L^AT_EX-dokument: zrajm.github.io/teckentranskription/

³Times New Roman har haft stöd för IPA-symboler sedan version 5.22 (IPA, u. å.) som kom med Windows 7 (Microsoft, 2018). I uppsatsmallen är Times New Roman version 7.00 och Verdana 5.22 inkluderade (från Windows 10).

Det finns två L^AT_EX kommandon för att använda det: `\swl{...}` och `\swlfamily`. `\swl{...}` är i de flesta situationer det mer praktiska av de två. Ange den text du vill visa med FreeSans-SWL som argument (vanligtvis är detta transkriptionen, men FreeSans-SWL är ett Unicode-typsnitt och har support för de flesta språk).

`\swl{????????????????}` → $\forall \exists \forall \exists \cdot | \downarrow \uparrow \omega | \bullet \rightarrow$

`\swlfamily` byter typsnitt till FreeSans-SWL och passar bättre till längre texter (jag har aldrig satt en längre text skriven på detta sätt). För att byta tillbaka till originaltypsnittet kan du antingen använda `\swlfamily ...`, eller använda `\rmfamily` för att byta tillbaka till Times New Roman efteråt, eller använda `\sffamily` för att byta till Verdana.

```
\swlfamily
Teckenspråk heter ?????????????????? på teckenspråk.
\rmfamily

→ Teckenspråk heter  $\forall \exists \forall \exists \cdot | \downarrow \uparrow \omega | \bullet \rightarrow$  på teckenspråk.
```

4.7 Ta bort inledande/avslutande sidor

Mallen använder interna kommandon för att generera inledande och avslutande sidor. För att ta bort en eller flera av dessa kan man definiera om de relevanta kommandona så att det inte genererar någon effekt. Detta görs med hjälp av L^AT_EX-kommandot `\renewcommand`. Följande kommandon kan användas:

```
\usepackage{su-thesis}
...
\renewcommand{\sumakefrontpage}{} % ta bort framsida
\renewcommand{\sumakeabstractpage}{} % ta bort sammanfattningssida
\renewcommand{\sutableofcontents}{} % ta bort innehållsförteckning
\renewcommand{\sumakebackpage}{} % ta bort baksida
```

Notera: Raden med `\renewcommand` måste utföras efter `\usepackage{su-thesis}`.

5 Strukturen på en uppsats

Nedan försöker jag beskriva praxis vid Institutionen för lingvistik på Stockholms universitet, så som jag uppfattat den. Detta bygger delvis på jämförelser mellan olika kandidatuppsatser, delvis på information från Schött; Melin; Strand och Moberg (2007); Wirén (2020) och *Så skriver du uppsats* (2020).

Längd: En typisk kandidatuppsats är 20–50 sidor och en magister- eller masteruppsats är 30–60 sidor.

- 0. Sammanfattning och nyckelord
- 1. Inledning
- 2. Bakgrund
- 3. Syfte och frågeställningar
- 4. Metod och material
- 5. Resultat
- 6. Diskussion
- 7. Slutsatser
- Referenser
- (Eventuella bilagor)

Namnsättningen på eventuella underrubriker är mestadels friare men några underrubriker återkommer dock oftare än andra, och i förekommande fall finns detta beskrivet nedan.

Exakt vilka rubriker som används och hur de är underordnade varandra varierar från uppsatsguide till uppsatsguide (ofta inkluderas tex rubrikerna *Bakgrund* och *Syfte och frågeställningar* under *Inledning*). Det som beskrivs nedan är den vanligaste uppsättningen rubriker för uppsatser vid Institutionen för Lingvistik, på Stockholms universitet.

5.0 Sammanfattning och nyckelord

Sammanfattning (eller **'abstract'** på engelska) är en max 200 ord lång text, bestående av endast ett stycke (utan underrubriker). Syftet med sammanfattningen är att kortfattat beskriva hela uppsatsen (och dess resultat) på ett sådant sätt att en ska läsare kunna avgöra om det är intressant att fortsätta och läsa hela uppsatsen.

En sammanfattningen måste finnas på både svenska och engelska i din uppsats (oavsett om du skriver på svenska eller engelska). Använd följande kommandon (före `\begin{document}`) i ditt L^AT_EX-dokument) för att lägga till en sammanfattning till din uppsats:

```
\suset[english]{abstract}{...}  
\suset[swedish]{abstract}{...}
```

Nyckelord (**'keywords'** på engelska) är vanligtvis 4–6 termer, avsedd att ge en hyperkondenserad inblick i uppsatsens ämne. Nyckelord sägs vara viktiga, då de ökar sannolikheten att din tänkta publik hittar din uppsats, men i ärlighetens namn undrar jag om det fortfarande gäller i detta tidevarv då alla sökmotorer tycks indexera artiklars hela text. – Hursomhelst, av gammal hävd ska det finnas nyckelord i din uppsats! Bra nyckelord är längre fraser som beskriver ditt uppsatsämne. (Fraser som förekommer ofta i din uppsats kan vara lämpliga nyckelord.)

Följande kommandon (före `\begin{document}` i ditt dokument) för att lägga till en nyckelord till din uppsats:

```
\suset[english]{keywords}{...}  
\suset[swedish]{keywords}{...}
```

5.1 Inledning

Inledningen är oftast ungefär $\frac{1}{4}$ –1 sida lång, och brukar inte innehålla några underrubriker.

Här berättar du varför din forskningsfråga är viktig. – Inledningen kan beskrivas som en tratt, i det att den börjar brett och sedan smalnar av till att handla om just din undersökning, ditt ämne.

Inledningen kan ta sitt avstamp i något dagsaktuellt, eller något större (som till exempel ett samhällsproblem), men bör inte grundas i vad du personligen tycker är intressant. Inledningen ska heller inte börja alltför långt ifrån ämnet.

5.2 Bakgrund

Brukar vara 2–9 sidor lång (vanligast är cirka 6 sidor) och har ofta underrubriker specifika för ämnet. Bakgrunden kan ses som en sort förlängning av inledningen som går in i mer detalj om rådande forskningsläge, och ger läsaren den bakgrundskunskap och förankring som behövs för att kunna ta till sig din undersökning.

Syftet med bakgrundskapitlet är att peka ut ett problemområde, beskriva tidigare forskning och det aktuella forskningsläget inom området (med åtföljande referenser), samt identifiera en kunskapslucka som utgör motivering till varför undersökningen ska göras.

Här presenteras utgångspunkten och det allmänna syftet. Vad är motivet och ämnesvalet? Varför är just detta viktigt och intressant? Vad är bakgrunden till det som skall studeras? Här kan man också gå igenom uppsatsens disposition och huvuddrag. Vad handlar de olika kapitlen om? Viktiga termer och begrepp kan också presenteras här. Tänk dock på att inte ha inte mer bakgrundsinformation än nödvändigt. En onödigt lång bakgrund gör inte din text bättre.

5.3 Syfte och frågeställningar

En mycket kort beskrivning av uppsatsens centrala frågeställningar. Vanligtvis 4–7 rader lång (ett eller två korta stycken). Denna kan växa och bli något längre särskilt om författaren väljer att ställa upp sina frågor i form av en punktlista, men även i dessa fall har jag inte sett någon uppsats i vilken denna del var längre än en halv sida.

Frågeställningarna är oftast formulerade som frågor, men kan också formuleras som ”syftet med studien är att beskriva...” eller liknande formuleringar. Syfte och frågeställningar är den mest centrala delen i uppsatsen, och styr mycket hur de övriga delarna kommer se ut.

5.4 Metod och material

1–8 sidor, men vanligast är 1–2 sidor. Beskriver hur studien gjorts, och motiverar varför du gjort som du gjort.

Om kapitlet är längre är det oftast indelat i underrubriker, med en underrubrik vardera för de olika korpusar eller datainsamlingsmetoder som används. Här beskrivs också ofta vilka avgränsningar som gjorts, etiska

aspekter vid intervju eller korpusanvändande, tekniska begränsningar, hur intervju eller enkät sett ut, eller tänkbar skevhet eller partiskhet i data eller metod.

5.5 Resultat

5–30 sidor, vanligast cirka 15 sidor. Redovisar vad du kommit fram till och redovisar det resultat som är relevant för syftet med studien. Kapitlet är alltid indelat i underkapitel, och oftast också med under-underrubriker.

5.6 Diskussion

1–7 sidor, men vanligast är 2–4 sidor. Diskuterar hur man kan se på resultatet utifrån olika synvinklar och kopplar resultatet till den tidigare forskningen. Har alltid underrubriker. Vanliga underrubriker är ”resultatdiskussion”, ”metoddiskussion”, ”etikdiskussion” och ”framtida forskning”, men det är inte heller ovanligt med andra underrubriker specifika för ämnet. Under-underrubriker är också vanliga.

5.7 Slutsatser

Överstiger oftast inte en sida, utom i längre uppsatser. Underrubriker förekommer inte.

5.8 Referenser

Ett onummerat kapitel. Brukar vara 1–2 sidor (oftast ganska precis en sida) i längd. Och innehåller bara en lista av de referenser refererats till i uppsatsens övriga text. Om du i ditt $\text{\LaTeX}$ -dokument valt att visa alla referenser (med kommandot `\nocite{*}`) så ser uppsatsmallen till så att de referenser du ännu inte refererat till i texten markeras med grå text (istället för svart).

Referenser

I vanliga fall så innehåller referenskapitlet endast de referenser som du faktiskt används i din huvudtext, men om du istället vill inkludera alla referenser som finns i din .bib-fil (vare sig de används eller ej) så kan du använda kommandot \nocite{*}. För att hjälpa dig att hålla reda på om du har ociterade referenser så markerar uppsatsmallen dessa med grå text (se nedan – för att visa hur det ser ut är en av referenserna nedan oanvänd).

- Bergman, Brita. (1977). *Tecknad svenska*. Stockholm: Liber Läromedel / Utbildningsförlaget. (Utbildningsforskning 28.)
- Bergman, Brita & Wallin, Lars. (2001). "A Preliminary Analysis of Visual Mouth Segments in Swedish Sign Language." I: Penny Boyes Braem & Rachel Sutton-Spence (red.), *The Hands are the Head of the Mouth: The Mouth as Articulator in Sign Language* (s. 51–68). Hamburg: Signum.
- Engstrand, Olle. (1999). "Swedish" [Svenska]. I: *Handbook of the International Phonetic Association* (s. 140–142). Cambridge: Cambridge University Press.
- International Phonetic Association (IPA). (u. å.). *IPA fonts*. Hämtad 8 maj 2020, från <https://www.internationalphoneticassociation.org/content/ipa-fonts>
- Microsoft. (2018, september). *Windows 7 font list*. Hämtad 8 maj 2020, från https://docs.microsoft.com/en-gb/typography/fonts/windows_7_font_list
- Schött, Kristina; Melin, Lars; Strand, Hans & Moberg, Bodil. (2007). *Studentens skrivhandbok*. Stockholm: Liber.
- Skrivguiden: Uppsatsens delar*. (u. å.). Hämtad 18 mars 2020, från http://skrivguiden.se/skriva/upsatsens_delar/
- Så skriver du uppsats*. (2020, januari). Studie- och språkverkstaden, Stockholms universitet. Hämtad 13 mars 2020, från <https://www.su.se/utbildning/under-utbildningen/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden/s%C3%A5-skriver-du-uppsats-1.442583>
- Wirén, Mats. (2020). *Uppsatskompendium för kandidatkurser*. Institutionen för lingvistik, Stockholms universitet.

Stockholms universitet
106 91 Stockholm
Telefon 08-16 20 00
<https://www.su.se/>

Stockholms
universitet